

Виходить у Львові що
дня (крім вівторку і пт.
кат. свят) о 5-й го-
дині по полуночі.

Редакція і
адміністрація: у дому
Чарнецького ч. 8.

Письма приймають ся
лиш франковані.

Рукописи звертають ся
лиш на окреме жалюс
і на вложенем оплаті
почтової.

Експланіції незапече-
таві вільні від оплати
почтової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Доля наших емігрантів, що йдуть до Бразилії.

(Два взірці.)

В справі долі наших емігрантів одержала Gazeta Lwowska слідуєчі подробиці з достовірного жерела:

Бразилійське товариство еміграційне (Sociedad brasiliiana metropolitana) зобовязало ся су-против правительства бразилійського, приставити до краю під дуже користними умовами до 10 літ міліон емігрантів віри католицької (що найменше по 100.000 річно) і розділити їх як рільників по неуправних просторах у всіх удільних державах сего великого краю.

Найбільше емігрантів, бо звиш пів міліона позижано доси з Італії. Але що не можна було доставити цілої маси хліборобів з одної держави, то товариство еміграційне розпочало через своїх агентів агітацію по інших краях. Звернено іменно увагу на австрійську Монархію, а в ній передовсім на Галичину, звідки сподівано ся великої достави.

Що та надія сповнила ся виовні, доказом горячка еміграційна, яка опанувала селян у всіхдній часті краю більше менше від року і все ще ширить ся. А яку велику загу привозять агенти бразилійського Товариства еміграційного до еміграції з Галичини, показує ся з поголоски, которую оповідають собі в Джевенові (Тенуї), що сему товариству удало ся навязати зносини з львівським комітетом товариства сів. Рафаїла під такими умовами, що комітет зобовязав ся, не означуючи речинця, деставити 50.000 селян галицьких, котрі мають одер-

жати вільний перевіз і осідати в Бразилії після свого вибору.

За охотними до еміграції пошукують з цілою безвзглядностю, а що угода заключена з бразилійським правителством забезпечує Товариству еміграційному немалі користі, то органи Товариства не перебирають в средствах, щоби зискати як найбільше людей. В наслідок того цілий ряд агентів і їх підручників уважає емігрантів за жерело своєї поживи, а з того користають також і інші особи, котрі в який небудь спосіб входять в зносини з емігрантами. Несовітним агентам приходить тим лекше то визискуване, що емігранти не знають аві мови, ані відносин краю, а в дорогу вибираються без приготовлення і спускають ся лише на свою судьбу; отже обманці обирають їх як в Джевенові аж до хвилі виїзду так і в Бразилії по приїзді. З твої причини ц. і. к. консультають в Джевенові відраджує з цілою рішучотю вибирати дорогу через Італію а іменно через порт в Джевенові.

Ледві емігранти приїдуть залізницею на головний дворець в Джевенові, кидає ся на бідаків ціла товпа готельників і провідників (тип обманців свого рода) і жертвують свої услуги „остерігаючи перед обманнями“, запевнюють поміч в вишуканю доброго і дешевого мешкання і взагалі опіку аж до вступлення на корабель. Відтак провадять їх до найгірших нор в пристані і там за найгірше поміщене в тісних душних і темних комірках видирають послідний крейцар, а коли вже гроша не стане, залишають без милосердя одіж. За доказ великої здирства можуть служити рахунки готельників, зложені у влади поліційної в Генуї, після яких н. пр. шістьма емігрантам, меж котрими було двоє дітей, казали заплатити за

нічліг, за зупу, кусник вареного мяса і три фляшки вина а радше зафарбованої води — 32 ліри (т. є. 16 зл.) інші знову чотири емігранти мусили за зупу, кусник мяса, трохи салати і дві фляшки вина заплатити 40 лір (т. є. 20 зл.), отже три рази тільки, що в добрій реставрації.

Ще гірше виходять ті, що маючи при собі трохи гроша уживають тих пявок до посередництва при виміні. Один емігрант з Галичини, передавши готельникові 100 зл. до виміни, одержав від него 100 лір, з запевненем, що стілько належить ся після курсу. (А треба знати, що ліра італійська має наших 50 кр. отже за нашого рињского належить ся 2 ліри або за 100 зл. наших 200 лір). Другий знов дав всії свої гроши 400 лір до виміни. Коли всів на корабель, довідав си, що ему видано 20 фальшивих штук золотих монет. Якийсь Тиролець заплатив 145 лір за перевіз. Незадовго по від'їзді, коло Савони попсовав ся корабель і мусив вертати до порту. Тиролець замахав від агента, у котрого купив карту корабельну, звороту грошей, але дістав відповідь, що до того не має права, а має лише право до перевозу на іншім корабли, але вкінці агент обіцяв постаратись бодай о частковий зворот грошей. Агент той дістав від предпіраміста перевозового всі гроши, а Тирольцеви звернув лише 25 лір, а решту лишив собі, бо казав, що добите тих грошей коштувало єго богато заходу.

Злочинне визискуване емігрантів збільшується так дуже, що навіть не лише газети відвідують ся о тім з обуренiem але навіть і власті поліційна рознела кірче слідство против найбільше скомпромітонаних агентів і доставила так обтяжуючих доказів, що 24 агентів і го-

тиші. Деякі птиці, от хочби голуби, приношено богам на жертву, а то есть одним доказом більше, що люди вже дуже давно живили ся мясом птиць.

Але може найцікавішим є уживане на поживу арібах звірять, звірять вищого рода, і то іноді так гідких бодай на перший погляд, так страшних, що аж з дива не сходить, як можна щось подібного уживати на поживу. Річ майже цевна, що не що іншого лиш голод мусів первістно спонукати людів брати собі ті звірят на поживу. То потверджують факти навіть з ниніших часів. Голод в шісдесяти роках, а іменно в 1866 р. спонукав був наших людей в декотрих сторонах на Поділю живити ся т. зв. скальками або черепицями. Суть то

зубами роблять таке вражене як коли б гризлося гуму еластичну. Що подібні звірятам морські служать за поживу многим народам, котрі живуть над морем, о тім чей не потреба її згадувати. Декотрі з тих звірять, як н. пр. устриця, суть навіть великим присмаком. Треба ж тут ще й то пригадати, що устриці їдять ся зовсім сирі, ба навіть ще її живі весуть ся до рота. Устриці належать до тих звірят нашого рода, котрими люди живили ся многі тисячі літ тому назад. Вздовж побережя Данії і данських островів, над морем, в котрій нині устриць зовсім нема, знаходять ся глубоко під землею останки устриць разом з останками других звірять, котрими чоловік живив ся ще в самих перших початках розвою людського роду. Римляни знали і їли устриці ще на яких стіліт перед рождеством Христовим, а штучна годівля устриці веде ся вже яких 2000 літ. Як великими масами минають ся устриці, досить буде згадати, що сам Париж віддає їх річно около 75 міліонів штук і що в самім Марен недалеко міста Рошфор вигодувано н. пр. в 1876 р. аж 80 міліонів штук. Які величезні доходи приносять устриця тим приморським мешканцям і людем що ними торгують, можна собі легко уявити.

Мало що не таке саме значінє як устриці мали ще до недавна великі слизаки, котрі на зиму залиплюють свою шкаралупку камінним денцем. Вже Римляни любили дуже їсти слизаки і годували їх штучно. Якийсь Фульвій

тельників засуджено на грошеві кари від 75 до 500 лір.

Положене емігрантів з Австро-Угорщини і взагалі в чужих країв єсть о стілько гірше з положенем італійських виходців, що парламент за згодою міністерства постановив не приємнати до чужих емігрантів приписів постанов о еміграції і відмавляти їм користі, котрі в §. 19 того закона призначено італійським емігрантам під взглядом помешкання і заохочення аж до хвилі виїзду.

Ще сумніше і невідрадніше єсть положене емігрантів тогди, коли по доєгій подорожі морській повній всіляких пригод і умученя, дістають ся на місце призначення. Там знов мантії, агенти і безсвістні плянатори визискують їх в найпоганіший спосіб, а емігранти лиши вимково можуть числити на то, що будуть сповнені услівя, під якими їх там спроваджено.

Отець Петро Колбаккіні, місіонар і член італійського товариства св. Рафаїла, сповідає, яко наочний съвідок, що одна частина емігрантів італійських, аби дістатись на місце призначення, мусіла піхотою перейти 70 кілометрів гірського бездорожя а прийшовши по чотирох днях страшної утоми, стрінула ся з новими розчаруваннями. Емігрантів, в міру того, чи треба менше або більше робітників, плачуть між властителів плянтацій т. зв. „Фацендерів“, котрі стараються визискати їх працю, скілько лиши дастіть ся. За найгірше мешкане і найгіршу страву жадають найтяжшої роботи, щоби так прийти до відшкодування за оплату перевозу, а се можуть робити тим певніше, бо досьвід показав, що емігранти часто умирають зараз, прибувши на місце, не можучи знести клімату, лихой страви або внаслідок фебри та інших епідемічних недуг. Аж по многих роках гарована і недостатків удається лиш деяким емігрантам визволити ся та прийти до якого-такого положення. Права вибору місця і праці, ані опіки у власті бразилійських не можна надіяти ся. Правительство бразилійське має добру волю, однак не має сил і енергії, щоби перевести добру організацію. Власти підрядні, котрі урядують далеко від власти центральної, поступають самовільно, егоїстично і односторонньо.

В році 1894-ім всіло в Дженою на корабель 1776 емігрантів з Австро-Угорщини — 1018 мужчин, 367 жінок, 175 хлопців і 216 дівчат. Після заняття було 47 капітальств, 46

купців, 163 ремісників, 1520 рільників. З поміж тих емігрантів поїхало: 459 до Лія Плята, 1097 до Бразилії, 168 до північної Америки, 42 до середньої Америки а 10 до Австралії. Власним коштом їхало 686 а на кошт правителства бразилійського 1090 осіб.

То один взорець долі наших емігрантів, що їдуть до Бразилії шукати щастя, а другий подав нам допись з Міллата Нового. З дописів сеї видимо наглядно як горячка еміграційна руйнує наших селян, навіть важиточних і з чим они відтак вертають закоштувавши щастя в Бразилії. Нам пишуть:

Поворот з Бразилії.

Діяло ся то в селі Ріппеві. Перед двайми літами не мав Стефан Синюта нічого, а тепер мав майже до десять моргів поля і хату і огород і всьо господарство. Роман Максимів немав дітей а господарство велике; він приймив Синюту за свого і записав ему до шість моргів поля. Опісля они сварили ся та процесували ся. За пару літ померла Синюті жінка, а він взяв другу і майно пробільшило ся. Знов за пару літ умерла й друга жінка, а він взяв трету, а майно стало ще більше. Він став уже гордий, — господар на ціле село, що аж его в 1894 р. вибрали на радного.

Прийшов марець сего року, а він продав все господарство і вибирає ся до Бразилії та ще ворохобить і більше своїх країн: Михайла Козака, Михайла Колісника, Григорія Борисука і свого брата Андруха що провізором при церкві і має уже більше як 60 літ. Дармо говорили ему о Еніль Дольницький і просили: „Не їдь, бось уже не молодий; для тебе та по дорож не здорова“. Не послухав. Дня 20 марта с. р. виїхало з села кілька підвод до Задвіря — повезли Бразиліянів.

Стефан Синюта узяв до тисяч золотих ріпинських бренькаючи грішмі в кишени і став командантом цілої армії. Взяв ще за льокая хлопця господаря Мирона Холуда, Михайла. Мирон завіз їх до Задвіря і плачав за сином, а Стефан до кишені: добув 5 зр. і дав Миронові та каже: „На, не плач, ще й ти приїдеш за нами“. Стефан не має іншої дітей: одна дочка і замужна, ту віддав від себе, а хлопцеви другий рік. Як виїздив — дочка плакала. Не плач доню — каже він — за рік, за два по тебе приїду; не будеш бідувати.

Аж ту в недільнику, дня 23 червня с. р.

поподудни о 2 год. іде чутка по селі, що їдуть Бразиліяні: Стефан Синюта і Андрух, і Стефанова жінка Паранька і локай Михайл Холуд. Люди сходяться до хати, питают, що там чувати? Мати питає за сином, за дочкою, брат за братом, за сестрою, де они і що там роблять... Ой біда там — кажуть Бразиліяні — там такі блоки як у нас воробці; як яка укусить, то треба умирати, а вуши такі що одна кілько важить. От тілько й всеї вісти привезли з Бразилії, тілько й щастя, що там знали: Потратили ся, поїхали з грішми а вернули — з торбами!

Перегляд політичний.

З Праги доносять, що Чехи з Морави предложили молодоческому клубови щоби всі Чехи утворили один клуб. Справу ту має передати молодоческий клуб комітетови екзекутивному а той скличе мужів довірія з Чехії і Морави до Праги. — Політік обстав при тім, що стан військовий в Празі буде знесений ще перед скінченем сесії парламентарної.

Др. Пленер вислав знову письмо до палати торговельної в Хебі, в котрім каже, що під ніяким услівем не прийме вибору, позаяк зложив мандат з важких причин і по зрілій розгаї.

З Петербурга доносять, що болгарська депутатия просила міністра Віттого, щоби межи Бургасом а Одесою була утворена безпосередна комунікація корабельна. Вітте мав на то пристати. Сему проектови був давніше Стамбулов противний.

Бюро Райтера доносить з Йокагами, що 700 Хінців напало дня 10 с. м. на Японську залогу в Ксін-чу на Формозі. В борбі згинуло 200 Хінців а богато дістало ся до неволі. Японці стратили всіго лиш 11 вояків.

Ліпнай годував їх великими масами, а щоби віддав того назад, що з'їв. Дальше вже не їв; они були товсті, давав їм юсти тісто, котре робив з молодого вина і пшеничної муки. Слизмаки приправляють всіляко. Наїчастіше варять з них юшку, а ще до недавна був той погляд, що юшка із слизмаків єсть добрим ліком для тих, що мають сухоти. Розуміє ся, що то не правда. В Стириї, у Відні і в південній Німеччині їдять до вині ті слизмаки і уважають їх за великий присмак. В Швайцарії і Віргембергі, особливо коло міста Ульм суть селяни, котрі годують слизмаки в своїх огородах у великі маси і давніше висилали по 4 міліони штук на продаж в бочках по 10,000 штук. В Стириї живлять ся навіть селяни тими слизмаками; они збирають їх в осені коли вже задніть ся і держать у вівсі. Там варять з них юшку або вибравши слизмаки із шкаралуці січуть їх дрібночко додавши до них всілякого коріння і кухонного зія і роблять відтак душенину, котрою наповнюють опісля назад шкаралупи і так подають на стіл.

Подорожник африканський, др. Швайнфурт розповідає, що під час своєї подорожі до краю Ням-Ням в середній Африці, був в гостині у королевої якогось племені. Королева приймала его дуже ласкато, ба її запросила навіть на обід до себе. Перед палатою королевої — була то дуже довга і широка шопа з страхенно високим дахом — відбувало ся угощеннє. На землі поставлено великий горнець з якоюсь стравою, а до него засіла найближча родина королевої і єї міністер тай др. Швайнфурт. Всі ішли спільно з того горнка і Швайнфурт каже, що та страва зразу навіть досить ему смакувала; був то рід якогось густого чиру. Але коли він відтак сягнув ложкою трохи глубше і добув з горнка зварену ящірку, найпоганішу, яка в тих сторонах знаходить ся, так собі збридив страву, що мало не

віддав того назад, що з'їв. Дальше вже не їв; а то другі участники того пира заїдали ящірки з як найбільшим смаком.

Видко з того, що й ящірки служать людем за поживу. Та й не нова то річ. Вже стараджевні Генігіяни іли мясо з крокодилів, найбільших звірят ящірчого роду. В Судані їдять ще й віні мясо з крокодилів, а й яйця крокодилячі уважають ся за великий присмак. В Америці іменно в Мексіку єсть також рід великої ящірки, котрої мясо люди їдять. Єсть то легван, ящірка на півтора метра довга, а чого на сам хвіст припадає один метер. Мясо з легвана має бути навіть поживне, легко стравне і смачне та платить ся досить дорого; его варять або печуть. З яєць легвана, котрі не мають в собі білка і котрі при вареню не тверднуть, роблять смачну зупу. На легвані ходять в Мексику на польоване з ісами як у нас на зайці.

Про черепахи, котрі так само як ящірки і крокодилі належать хоч не до дрібних, але так само як і багато дрібних звірят до звірят низшого рода, не будемо тут богато говорити. І они служать людем за поживу. Мясо з черепах уважано ще до недавна за так само добре для недужих на сухоти, як і слизмаки. Зупа з мяса черепах уважається в декотрих країнах навіть за великий присмак.

Що ж жаби служать людем за поживу, се досить загально звістно; суть іреці і у нас люди, котрі їдять смажені жабячі удка, а можемо сказати з власного досьвіду, що они суть дуже деликатні і смачні, в смаку зовсім подібні до молоденських куряток. Суть два роди жаб, котрі уживають ся на поживу: зелена водна жаба або т. зв. жаба їдома і жаба веснянна. Жабу водну ловлять або саками або на вудку, забивають прутами або батогами, ба суть такі, що люблять навіть половати на жаби з ша-

блями і рушницями. Шаблею забивають жаби так само як прутами або батогами, а польовані на жаби з рушницею уважалося давніше за не аби який шорт: скоро стрілець побачить жабу у воді, мусить стрілити під ю кулею так, щоби она викинула жабу на берег, або бодай близько берега на воду. Зловленім або убитим жабам відтинають ся задні товсті уда, здирається з них шкірку, а відтак смажить ся на маслі подібно як молоді курятка або рибу. Жаби ловить ся в осені, коли они найгостійші. В півднівій Німеччині і в Австрії їдять лише жабячі удка, а в Італії такі пілі жаби, лише що їх випатрошують. Звичай їдженя жаб занесли були і до нас Німці та Італіяці, головно люди вояскові, а від них приучилися були в декотрих сторонах і наші селяни ловити жаби. Ще в шісдесяти роках був коло Коломії якийсь селянин, котрий досить часто приносив жабячі удка на продаж і продавав цілі кошіль по 20 кр.

Хто перший взяв ся їсти раки, мусів буди відважний. Рак, от хоч би й наш, хоч і як він малий, а все-таки й поганий і страшний. Не дармо складається у нас про него приповідка: „А я рак, неборак, як укушу буде знак!“ Того знаку кождий боїть ся, бо старий рак як вхопить своїми кліщами, то може таки аж до крові скалічити. Ті его кліщі то й найбільша его оборона, але й найбільше неплаче, бо мясо в них як і мясо в его хвості, або як у нас кажуть, в „шиїці“, єсть дуже смачне і задля него єго ловлять. До того ще рак ходить і взад і вперед та й тим не мало людей дивує. Єсть ще й друга приповідка о раці; кажуть: „Лізе, як рак“. То правда, що рак на землі ходить поволі, лізе. Десять його нервівних ніг, а особливо передні велики з кліщами і довгий хвіст не дозволяють ему свободно і скоро порушати ся; але у воді він не такий повільний. Напе-

Новинки.

Львів дні 15 липня 1895.

Іменовання. Ц. к. Дирекція пошт і телеграфів надала посади експедиентів поштових: в Білобожниці експедитори поштовому Кар. Мішкевичеві; в Петравці експедитори поштовій Марії Стояловські; в Курянах Фел. Гербові експедитори поштовому з Майдану єніявського; в Ігровиці Люд. Шульцові емеритованому кантанові і експедитори поштовому; в Новім селі коло Стрия Ів. Малицькому експедитори поштовому з Свойнтник горішніх; в Ліції експедитори поштовій Ідвізії Ковальські; в Стратині експедитори поштовій Аделі Керник; в Домажири Марії Чиржицькій, жені управителя обшару двірського.

П. Альфред Дейма, директор руху ц. к. залізниць державних, виїхав на кілька тижнів до Кенігсверт коло Марієнбанду в Чехії.

В справі парцеляції обшару двірського в Ступниці просять нас о напечатані слідуючої дописи: На численні письма в тім ділі відновідаю інтересованим: Описати все не дастися, хто хоче переселитись, нехай приде на місце, все увидить власними очима, вибере місце, де схоче замешкати і переведе угоду за грунти. Тенер залізницею з найдальших сторін легко приїхати. Для лучшої інформації подаю: поле скомасоване в ланах, земля добра, засіви хороши, можна купити і з насівами. Ціна за морг 120—300 зл. О будинки не трудно, бо матеріали ве дорогі і не далеко. Зарібки суть в сусідніх лісах, копальніх нафти і воску земного в Бориславі. Купуючи могли би частину грошей додичити в Банку країві на сплату 20—40 літ. Найлучше було би, якщо би селяни якогось села або окрестності разом купували землю, бо тогди і з ціни купна можна би щось уторгувати і кошти переведені позички в банку країві були би менші. Хто скорше приїде, буде мати більший вибір і купити поле з насівами. Інтересовані можуть лично зголоситись у мене, а я не відмовлю їм щирої прислузи і безхосеної поради. Нехай би руска земля не ішла в чужі руки. Почта і стачія залізниці Дубляни Кранцберг. — Антоній Чайковський, парох в Ступниці.

Маркіз Бакегем, бувший міністер ефрав

ред, що правда суне ся він поволи, коли підсугає ся під свою добичу, але коли кидаеться на ню, то летом стріли. Так само в миг ока, так скоро, що ледве може его добавити, уткає віз. Рак належить до тих звірят, що все їдять, але головно живеться він стервою (отже сповнє по наших ріках і ставах службу санітарну) відтак жабами, рибами і всякою іншою навіть значно більшою від себе звіриною, яку може зловити у воді; він бере ся навіть до водних шурів. Рак цікавий що й тим, що скидає що року свою шкаралупу, що відриває ноги знову відрastaють, та що уварений або політий спіритусом зміняє барву своєї шкаралупи на червону. Раки їдять ся варени, звичайно з кмівом і петрушкою, рідко печени: „Тілько ї смаку, що в печени раку!“ — каже призовідка. Товщ рака дает т. зв. ракове масло. З потовченої шкаралупи і начиняних раків варять також ракову зупу.

Давніше мав рак велике значів як лік. Говорять, що раки добре істі па „чорну задуму“ (меланхолію). Потовчені раки служили яко масів на попарене. Але найбільше уживалися ще до недавна мусіли бути в кождій аптеці „ракові очі“. Не суть то справдешні очі, бо уміщені у рака на двіжимих стовпиках на голові зросли з грудьми, але круглі в одного боку плескаті, а з другого трохи випуклі камінчики, які знаходяться по обох боках ракового жолудка. Ті камінчики суть досить великі і творяться у чотиролітніх раків на 40 днів перед тим, коли они мають скидати свою шкаралупу. Скорі ті камінчики не добре розвинені, то й рак не лінить ся добре, слабне а часто гине. Ті камінчики суть в вапна і они помагають ракові до витворення нової шкаралупи. Ракові очі уживано у нас давніше від пропасниці в інших краях на недуги нирок і серця. Славний часу поропок Шталья

внутрішніх, котрий — як звістно — перебуває тепер в Вікії в гостині у н. Володислава Федоровича, мав сими днями прикуру пригоду. В часі вечірної проїздки упав з коня і спершу здавалося, що зломив руку. Однака спроваджені лікарі опрекли, що рука не зломлена, а лише сильно потовчена. Як лікарі вщевлюють буде маркіз Бакегем вже по кількох днях цілком здоровий.

На 41-ім засіданні головного видлу „Просвіти“ у Львові дні 9 липня 1895 р. під проводом о. сов. Аль. Тороњского порішено: 1) Поробити значні адаптації в ліокали, які в домі „Просвіти“ займе від 1-го серпня товариство „Руска Бесіда“. 2) Порішено поробити деякі нові винайми, постановляючи, що першеньство в тім взгляді дає ся товариствам перед приватними осбами. 3) Полягожено кілька дрібних справ адміністраційних: канцелярійних і касових.

Огні. Вчера вечером згоріла в Клещарові під Львовом загородна Казимира Хмеля. Огопь підложила жінка Хмеля, що вже від довшого часу жила з чоловіком в незгоді за те, що він дарував дочці хату. Налітка утікла і доси єї не зловлено.

Повені. Дні 8 с. м. вода на Сяні піднесла ся о три метри над стан нормальний. Дорога з Перемишля до Сянка під водою, а до Бірчи нема пристуцу. Предмістя Перемишля: Вильче, Нерекони, Бушковички і Прахівці під водою. — В наслідок послідніх дощів, вилила в новіті стрийськім ріка Колодница і наронала богато шкоди на сіножатах і по полях. Кілька селянських хат в селі Заплатині залила майже по стріху.

Руско-народний театр після гостини в Станіславові переїздить на ряд представень до Надвірної і там уже 16-го липня дасті перше представлене — відограє штуку „Не ходи Грицю на вечериці“. Представлення в Надвірній будуть відбуватись кожного вівторка, четверга, суботи і неділі. Надімо ся, що публіка самого міста Надвірної і цілої околиці щиро повітав наш театр, виовні заслугуючий на підпору — як о тім сьвідчать справовдані з гостини сего театру в Станіславові. З Надвірної театр наш має перехвати до Монастирськ, а відтам до Бережан.

Справа обезпечення служниць на випадок старости. Сими днями увійшла до Ради державної петиція з 8.000 підписами служниць, в котрій петентки домагаються ся утворення в дорозі законодатній, державної або громадської ін-

против злаги і квасів жолудкових не був під одним іншим лише мілким порошком з білих камінців ракових. Давніше добувано ті камінці з раків в той спосіб, що ловлено їх в пору, коли камінці суть найбільші, розсідано їх на землі і лишано, щоби погибли та згинули а тоді вибирають з них камінці.

Нема майже сумніву, що уживане раків на поживу пішло в звичай із сторін приморських. В морі є таке множество всілякого роду раків, що они многим побережям народам доставляють не лише добру і обильну поживу, але ї суть для них справдішним богатством. Нераз, скоро лише настане відлив моря, то між камінцем лишить ся таке множество раків, що люди потребують їх лише збирати і істи. Морські раки становлять і один із найбільших присмаків. Згадаємо ту хоч би лише про гомарі, дуже подібні до наших раків, лише що они бувають до 30 центиметрів велики; їх ловлять коло Шкоції і висилають звідтам до Льондону річно по 150.000 штук, а з Норвегії знов привозять їх річно по 600.000 штук. Загалом минає ся в Європі річно яких 5 до 6 міліонів штук гомарів, а в Америці може в четверо або в п'ятеро тілько. Ба, і наших раків минає ся велике множество, а найліпшим доказом того, що з Росії вивозять раки за границю цілими вагонами.

На наші раки заходить іноді велика пошестє так, що они всі вигибають. Кілька днів тому назад з'явилася ся н. пр. вість о пошесті на раки в Бережанщині. Причиною тої пошести є рід грибка, котрий наростає на раках, врастав в них в середину і точить їх, від чого они відтак гинуть. Ради ва ту пошесті немає якої хиба уважати на то, щоби не занечищувати води в ставах і ріках.

(Дальше буде)

ституції обезпечення служниць на винадок старости. Коли-б така інституція не дала ся завести в цілій державі, то петентки просять, щоби завести єї бодай для міста Відня в такий спосіб: утворити фонд з місачних вкладок плачених служницями. Вкладки такі назначано бі від хвили оголошення обовязуючого закона на 10 кр. для служниць, котрі вже скінчили 25-ий рік життя. До плачених вкладок завести карти обезпечення на спосіб теперішніх карт вкладкових в поштових щадницях. На верхній стороні карти умістити ім'я, місце уродження, вік, заняття, а також місце служби дотичної особи, а на противній 12 зазначеніх місць на приліплена марок. Марки ті, пропавані по трафіках, мають приліпляти що місяця службодавці. Гроші за гі марки ужити на утворене інституції обезпечення служниць на старість. Петентки надіють ся, що від дня 50-літнього ювілею панування нашого цісаря, можна би проценти від капіталу з тих вкладок обернути на першу рату для того рода інституції і виплачувати по 10 зл. місачно, а пізніше, як капітал побільшиться, по 15 зл. неспособним до праці служницям, котрі переступили 50-ий рік життя. Право до поборання такої премії мали би служниці, котрі викажуть ся, що до інституції обезпечення належать що-найменше 10 літ. Контролю над вкладками вела би поліція при мельдованнях слуг, котрі до карт мельдинкових мусіли би долучити також карти обезпечення. Виплату підмог вели би дотичні повітові заведення убогих.

Жертви повені. В Коровниках (новіга переміського), слуга тамошнього економа, не зважаючи, що вода в Сяні прибула, пустив ся в брід возом, запряженим парою коней. Заледви кілька метрів віддалив ся від берега, пірвала вода віз затопила. За ців години при олімі острім скруті ріки видобуто з Сяну затоплені кові з возом, однак наймита доси не віднайдено. — З Буківська (новіга сяніцького) доносять, що дні 7 с. м. тамошня поча, перетяждаючи з Новотанця через прибувший потік, (бо міст розібрано), затонила ся і до нинішнього дня єї не віднайдено. Візник, котрій також тонув ся, з великою бідою виравтував ся.

На відчит уряджений видлом філії „Просвіти“ в Станіславові в неділю 7-го липня з'їхалося до півтора сотки селян і міщан з окрестності Станіславова. Було і кілька учителів народних з околиці, а зі священиків — крім двох з Станіславова — тілько трохи з околиць: оо. Бачинський з Милована, Софон Левицкий з Стриганець і З. Шепарович — всі зі своїми людьми. З станіславівської інтелігенції було дуже мало. Відчит мав др. Коциба о годівли худоби з особливим увагднем устави о ліцензіонано розпілідників. Відчиту вислухали зібрани з великою увагою, а по відчиті розпочалася дискусія, в котрій брали живу участь о. Бачинський, и. Мостович, о. Шепарович, пос. Гурик, селянин Когутяк і інші. По замкненю зборів удали ся селяни громадно на представлене до театру.

Самоубийство. В суботу пополудні отруїла ся азотною кислотою на Личаківській кладовищі у Львові 29-літня служниця Марія Ястрембська. Після похоронного підцирвіння нашли її на одному гробі непрятомною. Причина самоубийства не звістна.

РЕЛЕГРАЖ.

Львів 15 липня. До вчера о півночі вибрано 91 уніоністів, 7 лібералів, 4 парнелістів.

Париж 15 липня. Агентия Гаваса доносить з Атан, що тамошні Македонці грецкої народності, заохочені болгарською агітацією, організують і собі рух революційний.

Софія 15 липня. Агентия балканська доносить, що надходячий з Філіппополя відділ збройних людей під командю Стоянова розброєно і крім Стоянова арештовано ще і багато других осіб. Всі були узброєні в карабіні Манліхера, котрі ще Стамбулов спровадив з фабрики в Штаєр. — Помер тут борець за свободу Петко Славейков.

За редакцією відповідає: Адам Креховецький

В ТРУСКАВЦІ

Лічиться в незвичайним результатом

Рематизм, товпість, пісок нирковий, астма, ісхіяс, слаботи жіночі

І Н С Е Р А Т И.

ВІДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІ

поручає

найновійше патентоване начине кухонне з вії гальванічно нікльоване, у внутрі повлечене чистою і дуже тревалою емаллю.

До набуття у Івана Шумана у Львові

площа Бернардинська і у всіх більших торговлях зеліза.

Готель Вікторія

Львів ул. Гетманська
Комната з послугами від 80 кр.
на добу і більше.
Реставрація в тім самім готелю від 16 с. м. у власнім
варяді. Пиво лише пільзенське
поручає ласкавим взглядах
I. Войсе 13
власник готелю реставрації.

Інсерати

(«оповіщення приватні») як
для «Народної Часописи»
так також для «Газети Львівської»
приймає лише «Бюро
Даєвників» **ЛЮДВИКА ПЛЬСНА**,
при улиці Кароля
Людвіка ч. 9, де також зна-
ходиться Експедиція міс-
цева тих газет.

Всі прибори

для аматорів і фахових фотографів

іменно:

папір альбуміновий, целоїдний, течі, скла, хемікалія найдешевше купити можна впрост у заступників фабрик найбільших

ГАМЕЛЬ і ФАЙГЕЛЬ

Львів, ул. Конопніка 21.

С. Кельсен у Відні

поручає

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем. — Збірники на воду. — Комплектні урядження купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляшні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

Львів ГАМЕЛЬ і ФАЙГЕЛЬ Конопніка 21.

На жадане висилається каталоги.